

CHTELNIČAN

štvrt'ročník obce Čhtelnica

1208

1. písomná zmienka

ROČNÍK VIII.

JANUÁR-MAREC 2018

ČÍSLO 1

Kysucký prameň
z Oščadnice
a Patrícia Čepcová
s novým programom

V spolupráci :
Miroslav Bartolovič
Andrej Bučko

14. apríla 2018
Sobota 17.00 v pivnici kaštieľa Čhtelnica

Vstupenky: predpredaj 7 € - R&M Pub, Obecný úrad alebo na tel. č. 0907 960 957
8 € na mieste

Beh oslobodenia

33. ročník

Čhtelnica

28. apríl 2018
sobota

Čhtelnickí usporiadatelia sa tešia na účasť všetkých dospelých atlétov i vynávačov džogingu, ale aj na žiacke talenty.

Milí čitatelia!

Začiatok roku 2018 je nenávratne za nami a my neúprosne smerujeme k jeho prvej polovici. V predošlých mesiacoch sme boli svedkami rôznych udalostí v obci, ku ktorým mnohí chceli niečo povedať.

Tieto obecné noviny slúžia na upovedomenie a oboznámenie Vás všetkých s dianím života v obci. Preto si prosím pozorne prečítajte príspevky, mnohé sa týkajú aj Vášho každodenného života. Na otázky, ktoré sa často pýtate na nesprávnych miestach, možno nájdete odpoveď práve v nasledujúcich riadkoch. Neignorujte veci, ale práve naopak, buďte objektívny a konštruktívny pri Vašich hodnoteniach. V prípade, že máte záujem vylepšiť, pozdvihnúť, či iným spôsobom prispieť k týmto novinám, kontaktujte nás.

Apríl odštartujeme Oslavou oslobodenia obce, ktorá sa uskutoční 6. apríla o 18.30 hod. v malom parku. Vo svojom voľnom čase sa neváhajte zastaviť v Malokarpatskej galérii, kde práve prebieha výstava fotografií Vlada Lužinského. Nasledujúce obdobie sa bude niesť v hudobnom duchu - v pivniciach kaštieľa vystúpi skupina LIBIDO, Kysucký prameň z Oščadnice a 7. apríla sa uskutoční Chrámový

koncert vo farskom kostole. Koncom apríla prebehne už tradičný Beh oslobodenia Čhtelnice a máj budú šabľovníci tento rok stavať 30. apríla. Darovať krv budete môcť 12. apríla o 08.00 hod. v ZŠ Čhtelnica. O ďalších akciách, podujatiach a činnostiach obce Vás pravidelne informujeme na webovej a facebookovej stránke.

Milí čitatelia, prajeme Vám krásne Veľkonočné sviatky, veľa rodinnej pohody, aby ste ich prežili v dobrom zdraví a duševnej pohode. Dámam nech je dožičené veľa vody, aby boli celý rok zdravé a usmievavé.

-red-

Z OBECNEJ MATRIKY

PRÍHOVOR STAROSTU OBCE

Srdečne blahoželáme...

94 rokov oslávili

Štefánia Tomaškovičová
Anna Lukáčová

91 rokov oslávila

Paľína Kočková

85 rokov oslávili

Rozália Bíliková*
Anna Chrvalová

80 rokov oslávili

Mária Kičinová
Pavel Spevák
Stanislav Lučanský
Viera Slatinská

Vitajte medzi nami!

Filip Galba*
Sebastián Benedikovič*
Stella Farkašová*
Agáta Kučerová*
Agáta Biskorovajná*
Diana Jedličková*
Šimon Kniš*
Hana Gajdošíková*
Tereza Čičmanská*
Tamara Bednárík*
Martin Chromiak
Tiffany Plevková

Veľa šťastia
na spoločnej ceste
životom...

Ing. Marián Prvý
a Ružena Turániová

Dávid Otajovič
a Mária Markovičová

S úctou spomínáme...

Vlasta Blašková 63 r.
Anna Lobodášová 86 r.
Anna Minárová 76 r.
Anna Kohutovičová 89 r.
Cecília Rechteríková 86 r.
Branko Samuhel 47 r.

* Menovaní mali byť uvedení
v minuloročných číslach časopisu
Chtelničian

Vážené čitateľky a čitatelia, drahí spoluobčania. Aj napriek tomu, že sa už tretí mesiac píše rok 2018, nedá mi nevrátiť sa v prvom tohtoročnom čísle našich obecných novín do minulého roka 2017 a zhodnotiť aktivity, činnosti a ciele, ktoré sa nám podarilo uskutočniť, ale aj tie, ktoré sa nám z rôznych dôvodov nepodarilo zrealizovať.

- Začiatok roka sme odštartovali rekonštrukciou suterénu zdravotného strediska.

- Ďalšou zákazkou pre Obecný podnik služieb (OPS) bola úprava vnútorných priestorov v bývalých detských jasiach na ubytovanie pre robotníkov.

- Dokončila sa oprava obecného nájomného bytu na Družstevnej ulici pre potreby poskytnutia ubytovania pre nového zubára.

- V priestoroch veľkej telocvične boli z dotácie Ministerstva školstva vymenené cvičebné náradia.

- OPS realizoval opravu terazzovej dlažby pred obecnou nájomnou bytovkou a tiež montáž zábradlia na terasy pred touto bytovkou.

- OPS realizoval opravu viacerých častí obecnej kanalizácie a vybudoval nové miesta pre kontajnery na triedený zber odpadov.

- Obec spolu s OPS zriadila veľkokapacitné kompostoviská na cintoríne a pri bytových domoch.

- V apríli OPS realizoval opravu výtlkov na miestnych komunikáciách v sume 3 000,- EUR a už na konci toho istého roka sme mali nové výtlky na viacerých miestach obce.

- Obec spolu s OPS niekoľkokrát v roku triedila zeminu a stavebný odpad na zbernom dvore.

- Bola ukončená projektová príprava rozšírenia zberného dvora a začali sme prípravu stavebného konania.

- V pivniciach kaštieľa bola dokončená II. etapa rekonštrukcie elektroinštalácie.

- Bola dokončená výmena strešnej krytiny na celej streche hlavnej budovy kaštieľa spolu s opravou a dostavbou komínov.

- Obec financovala výmenu podlahových krytín v materskej škole, vymalovanie objektu a nákup umývačky riadu do kuchyne materskej školy.

- Prebehla komplexná rekonštrukcia domu smútku na cintoríne spolu s výmenou vodovodu, dostavby splaškovej a dažďovej kanalizácie do domu smútku z vlastných zdrojov.

- OPS vybudoval odstavnú plochu pre vozidlá na začiatku Partizánskej ulice a rozšírenie verejného osvetlenia k čističke odpadových vôd a k bytovým domom Panšula.

- Obec realizovala výmenu okien na budove zdravotného strediska v hodnote 12 000,- EUR.

- Obec zabezpečila výmenu vzduchotechniky v kuchyni základnej školy z vlastných zdrojov vo výške 34 000,- EUR.

- OPS rekonštruoval strechy na telocvičniciach základnej školy z dotácie v sume 80 000,- EUR a z vlastných zdrojov za takmer 5 000,- EUR.

- Obec pripravila projektovú dokumentáciu komplexnej obnovy telocvični základnej školy v celkovej sume nákladov 10 000,- EUR.

- V priestoroch obecného úradu prebehla rekonštrukcia počítačových sietí a telefónnej

ústredne.

- Zrealizovali sme výstavbu verejného vodovodu v lokalite ulíc Tehelná, Pekelná, Zigmundikova.

- Obec poskytla OPS prostriedky na nákup nákladného auta a na nákup kontajnerov.

- Obec zabezpečila výmenu časti drevených okien za plastové na budove bývalých detských jaslí.

- Obec prostredníctvom svojich pracovníkov vysadila v katastri obce v minulom roku 100 kusov líc malolistých ako náhradnú výsadbu za vyrezané prestarnuté stromy.

V roku 2017 obecný úrad vypracoval a podal viacero projektov a žiadostí o dotácie na zabezpečenie financovania prostredníctvom štátu alebo Európskych fondov:

- Žiadosť na Ministerstvo financií SR o dotáciu na výmenu okien zdravotného strediska – nepodporená.

- Žiadosť o dotáciu z Úradu vlády SR na multifunkčné ihrisko – nepodporená.

- Žiadosť o dotáciu z Úradu vlády SR na športovo relaxačnú zónu – nepodporená.

- Žiadosť o grant Coop Jednota na autobusovú zastávku na Družstevnej ulici – nepodporená.

- Žiadosť o NFP z Environmentálneho fondu na zateplenie telocvične základnej školy – nepodporená.

- Žiadosť o dotáciu na pokračovanie opravy striech kaštieľa – podporená.

- Žiadosť o dotáciu z Ministerstva školstva na riešenie havarijného stavu okien na telocvični základnej školy – nepodporená.

- Žiadosť o dotáciu Ministerstva školstva na riešenie havarijného stavu strechy základnej školy II. etapa – nepodporená.

- Žiadosť o dotáciu na rekonštrukciu interiérov telocvične základnej školy vo výške 150 000,- EUR – podporená sumou 119 500,- EUR.

- Žiadosť o dotáciu na rekonštrukciu interiéru učebni základnej školy v sume 61 000,- EUR – nepodporená.

- Žiadosť o dotáciu v oblasti kriminality na kamerový systém v obci na 20 000,- EUR – podporená sumou 14 000,- EUR.

- Žiadosť o dotáciu z Trnavského samosprávneho kraja (TTSK) na Beh oslobodenia Chtelnice – podporená vo výške 300,- EUR.

- Žiadosť o dotáciu z TTSK na podporu detských čitateľov – podporená vo výške 350,- EUR.

- Žiadosť o dotáciu z TTSK na posedenie so seniormi – podporená vo výške 300,- EUR.

- Žiadosť o dotáciu z TTSK na propagáciu chtelnického kaštieľa – podporená vo výške 300,- EUR.

- Žiadosť o finančný dar od TTSK na Tereziánske slávnosti – podporená vo výške 500,- EUR.

Od začiatku roka 2018 obecný úrad vypracoval ďalších 11 žiadostí o dotáciu v rámci Ministerstva financií, Ministerstva kultúry, TTSK, Slovenského futbalového zväzu a ďalších.

V roku 2017 sa nám nepodarilo získať finančné prostriedky na všetky projekty, ktoré sme plánovali zrealizovať a niektoré výzvy boli dokonca štátom zrušené.

Obec Chtelnica za posledných sedem rokov nečerpala žiadny úver na výstavbu či rozvoj. Všetky aktivity boli hrazené z vlastných zdrojov a to vďaka efektívnemu a zodpovednému hospodáreniu. Záväzky obce, ktoré obec uhrádza, sú z rokov 2003 a 2009. Tieto finančné prostriedky boli použité na stavbu bytových domov v lokalite Panšula. Tieto úvery nie sú započítavané do celkového dlhu obce.

Aktívni pracovníci, ktorí si odpracovávajú dávku v hmotnej núdzi v priebehu celého roka a technickí pracovníci obecného úradu zabezpečovali v obci „plátanie“ dier miestnych komunikácií, úpravu verejnej zelene v obci, zber elektro a bioodpadu, zabezpečili čisté a bezpečné ulice a chodníky v zimných mesiacoch, zabezpečovali prípravu spoločenských akcií a množstvo iných činností potrebných na riadny chod obce, za čo im patrí veľká vďaka.

V uplynulom roku sme v obci zorganizovali pre Vás množstvo zaujímavých kultúrno-spoločenských podujatí: ochutnávku vín v pivniciach kaštieľa, fašiangy – náklady s nimi súvisiace sú každoročne financované obcou, stavenie mája, Deň matiek, letné filmové premietanie, Deň detí, Tereziánske slávnosti, oslava výročia SNP spojená s vatrou a predvedením divadla a bojových zbraní z druhej svetovej vojny, rozlúčka s letom, Sviatok úcty k starším - posedenie s dôchodcami, Pečieš, pečiem, pečieme, jesenná ochutnávka vín, Mikuláš, vianočné trhy a svojimi aktivitami prispeli aj organizácie v našej obci.

Aké aktivity máme naplánované na rok 2018? V prvých týždňoch roka 2018 bola realizovaná rekonštrukcia verejného osvetlenia vo všetkých častiach obce. Je to však iba jeden z mnohých veľkých projektov, ktoré nás čakajú v roku 2018. Pripravená a predpokovaná je žiadosť o úver na výstavbu kanalizácie v Hornom konci v prípade, ak bude úver schválený obecným zastupiteľstvom. Naplánovaná je rekonštrukcia obecnej komunikácie k bytovkám na Panšuli a Šimončičovej ulice. Veľkým projektom bude tiež rekonštrukcia telocviční základnej školy. Ak bude schválená žiadosť na Ministerstve školstva SR, tak prebehne aj výmena okien na tejto budove.

Ďalším cieľom je výmena autobusovej zastávky v obci v smere

na Dechtice, ktorá už stratila svoju účelnú a estetickú hodnotu. Opätovne podáme žiadosť o dotáciu na riešenie havarijného stavu strechy budovy základnej školy. Je veľa cieľov a plánov, ktoré by sme chceli zrealizovať, preto si držíme palce, aby sme boli úspešní.

Neteši ma ako starostu obce a určite ani zamestnancov obce či Obecného podniku služieb, keď počujeme hlasy ako sa v obci nič nerobí alebo zamestnanci málo robia. Tieto hlasy môžu vyjsť len z hrdiel ľudí nevážiacich si prácu druhého a absolútne neznalých potrieb tak veľkej obce ako je naša Chtelnica. Za všetkými spomínanými podanými žiadosťami a spracovanými projektami sa skrýva nepredstaviteľné množstvo času a energie, ktoré sme týmto aktivitám venovali a venujeme. Doteraz sme Vás nikdy v obecných novinách nezaťažovali bilanciou neschválených žiadostí, ktoré neboli podporené len preto, že financií je akosi málo a predkladaných žiadostí je obrovské množstvo.

Reklamy nás síce presviedčali o tom, aké je jednoduché získať prostriedky z Eurofondov, čo však vôbec nebola a nie je pravda. Z médií sa v poslednom období dozvedáme, aká bola a je realita vo schvaľovaní európskych, ale aj vnútroštátnych financií. Najhoršie však na tom všetkom je, ak je za tým aj korupcia, ktorá sa stala nechutnou súčasťou života na Slovensku.

Na záver sa chcem veľmi pekne poďakovať p. Jankovi Piačkovi, môjmu zástupcovi, za jeho aktívnu pomoc a podporu, členom obecného zastupiteľstva, všetkým pracovníkom obecného úradu, miestnym športovým, kultúrnym a spoločenským organizáciám, ktoré pôsobia v našej obci ako i všetkým, ktorí sa akoukoľvek mierou pricinili na zveladení a rozvoji našej obce. Všetkým dobrovoľníkom, ktorí na brigádach pri upratovaní obce, cintorína a oprave kaštieľa venovali svoje sily pre nás všetkých, aby Chtelnica bola čoraz krajšou. Verím, že tak ako oni každoročne pracujú nezištne a s elánom, pribudnú k nim tento rok noví dobrovoľníci. Tí ukážu aj tým nesmelším, že zapojiť sa do spoločných aktivít nie je ani tak o tvrdej práci, ale skôr o živote v spoločenstve ľudí s ušľachtilými cieľmi.

Vážení spoluobčania a čitatelia, prajem Vám všetkým veľa zdravia, síl, elánu a úspechov v osobnom živote a našej obci, aby bola čoraz krajším miestom pre život.

Ing. Peter Radošínský
starosta obce

Vandalizmus

Na stránkach kvartálne vychádzajúceho periodika Chtelničan sa za jeho dlhoročnú existenciu objavilo už množstvo rozličných článkov z oblasti kultúry, histórie, verejného života, náboženstva a mnohých iných odvetví. Zmienené témy informovali o rôznych udalostiach, ale spoločnú mali pozitívnu konotáciu, avšak bola by nezodpovednosť vyhnúť sa negatívam, len kvôli snahe prezentovať len to dobré a pekné. V tomto článku sa zameriame na tému negatívnu. Začiatkom roku v mesiaci január sa v našej obci objavil jav vandalizmu a nebojíme sa napísať hyenizmu.

Novo vysadené lípy vo Veľkom parku sa stali terčom vandalizmu aj napriek ich ohradeniu. Ohradenie slúži na ochranu pred divo žijúcimi zvieratami prípadne psami, aby nedošlo k vyhrabávaniu ešte nestabilných mladých stromov, ale ako vidíme zábrana nepomohla pred zásahom človeka.

Výsadba mladých stromčekov je iste potešiteľnou aktivitou obce, ktorá prospieva životnému prostrediu na jednej strane, ale nemožno opomenúť ani estetické hľadisko, na ktoré však treba nechať dostatok času. Je pre nás nepochopiteľné hľadať dôvod tohto konania, ktoré neprináša nikomu žiadny ošoh. Môžeme len predpokladať, že za konaním stoja ešte nedospelí občania.

A preto aj prostredníctvom periodika apelujeme na občanov, najmä

rodičov školopovinných detí, aby sa viac zaujímali o konanie svojich detí.

-red-

Jedna z poškodených líp v parku.

Život v galérii

Výstava R. Pavelského.

Začiatkom decembra sme v Malokarpatskej galérii slávnostne otvorili novú výstavu Rudolfa Pavelského, pri príležitosti jeho životného jubilea. Hoci výtvarné umenie nikdy neštudoval, venuje sa mu už od detstva. Tematicky sa necháva inšpirovať svojou rodnou dedinou, jej okolím, prírodou a spomienkami z detstva. Medzi najväčšie úspechy patria viaceré ocenenia na regionálnej súťažnej výstave Trnavská paleta. Jeho diela sa nachádzajú okrem Slovenska v súkromných zbierkach v Českej republike, Španielsku, Nemecku, Kanade, USA i Južnej Amerike. Pre autora je určite najväčšou poctou množstvo pozitívnych ohlasov na jeho tvorbu a nádherné diela, v ktorých venuje pozornosť najmä rodnej Chtelnici. Úspech výstavy v kaštieli dokazuje vysoká návštevnosť galérie nielen na samotnom otvorení výstavy, ale aj počas jej trvania.

Prvú februárovú sobotu v galérii po dlhšom čase dostala priestor fotografia v podaní mladej autorky Veroniky Otepkovej. Veronika sa narodila vo Vrbovom, je absolventkou Strednej záhradníckej školy v Piešťanoch a žije v Chtelnici. Nikdy fotografiu neštudovala, je samouk. Digitálnej fotografii sa venuje od roku 2009 a svojou prvou autorskou výstavou sa predstavila v roku 2011 v galérii Fontána v Piešťanoch. Odvtedy vystavovala prevažne na Slovensku, v Česku, v Anglicku a Poľsku. Spolupracuje s poľsko-anglickou organizáciou, ktorá podporuje začínajúcich fotografov zo strednej a východnej Európy. Jej fotografie môžete vidieť aj na stránkach prestížneho módneho časopisu

VOGUE. V roku 2013 získala uznanie Centra fotografického umenia v New Yorku a Medzinárodnej federácie fotografického umenia. V roku 2015 a 2017 ju ocenili zlatou medailou Medzinárodnej asociácie umeleckých fotografov. Výstava v našej Malokarpatskej galérii bola jej siedmou autorskou. Veronika vo svojej tvorbe ukazuje vlastný vnútorný svet a pocity zmiešané s fantáziou. Fotografiu považuje za spôsob komunikácie, ktorý je pre ňu najbližší. Najradšej sa realizuje pri tvorbe portrétov a emotívnej fotografie. Spája viacero fotografií do jednej, mieša ich s rôznymi textúrami, pričom sa necháva viesť najmä pocitom. Prostredníctvom autorkiných fotografií ožívajú opustené budovy, nábytok, veci s minulosťou a príbehom. Inšpiratívny je pre ňu najmä pocit z konkrétneho miesta. Z naoko obyčajnej fotky dokáže Veronika vytvoriť umelecké dielo, ktoré berie dych. Ako hudobný hosť na vernisáži vystúpil Marek Martinkovič, mladý gitarista z Vrbového, ktorý nám spríjemnil a dotvoril čarovnú atmosféru.

Okrem výstav sa v galérii otvoril aj výtvarný ateliér pod vedením umelecky ostriehaného DiS. art. Mateja Slabého. Účastníci kurzu sa každú stredu postupne ponárajú do tajov a krás umeleckého remesla. Pripojiť sa môžu aj ďalší záujemcovia, či už na telefónnom čísle 0907 435 980 alebo priamo v priestoroch kaštiela.

-red-

Foto: Matej Slabý a Petra Bašňáková

Výstava V. Otepkovej.

VLADO

VÝSTAVA FOTOGRAFÍ

24.3. - 13.5.2018

MALOKARPATSKÁ GALÉRIA

KAŠTIEĽ CHTELNICA

VERNISÁŽ VÝSTAVY

24.3.2018 - 17:00 hod.

KLUB REGIONÁLNEHO UMENIA A HISTÓRIE V CHTELNICI

LUŽINSKÝ TRETÍ ROZMER

Reštaurovanie súboru keramiky z kaštieľa v Chtelnici

V roku 2016 pracovníci Balneologického múzea v Piešťanoch preskúmali novoobjavenú pivničnú miestnosť – miestnosť pod podestou schodišťa, ktoré vedie z pivnice popri ľadovni na prízemie hlavnej budovy chtelnického kaštieľa. Pracovníci múzea v etapách preskúmali a následne aj detektorom prezerali vrstvu zeminy, ktorá vyplňala spodnú časť objemu tejto malej pivničnej miestnosti. Vrstva obsahovala veľké množstvo archeologických nálezov – kachlíc a fragmentov kachlíc z kachľových pecí, honosnejšej keramiky, ktorá sa používala na stolovanie, úžitkovej hrnčiny, ktorá sa používala na prípravu a uchovávanie jedál, skla a drobných kovových predmetov, resp. ich fragmentov ako aj mincí. Čo sa týka fragmentov skla, sú medzi nimi zastúpené hrdlá sklenených fliaš, črepy z tiel štvorbokých sklenených fliaš a z rôznych (aj honosnejších) sklenených nádob, z tenkostenných nádob, ale i torzo sklenej misky a štvorboká, bielo maľovaným ornamentom zdobená, fľaša. Časť nálezov skla predstavujú fragmenty sklenených okenných terčíkov a tabuľového skla.

Nálezy boli následne prevezené do Balneologického múzea, očistené a roztriedené podľa typov predmetov, materiálu, výzdoby a iných charakteristických znakov a čiastočne zlepené. Túto prvú etapu prác vykonali pracovníci múzea. Na rok 2017 sme požiadali Fond na podporu umenia o finančný príspevok – grant na reštaurovanie reprezentatívneho súboru keramiky z vybavenia šľachtického sídla zo 16. – 18. storočia. Naša žiadosť bola schválená, a tak bolo možné vďaka finančnej dotácii Fondu na podporu umenia pristúpiť k reštaurovaniu vybraného súboru tridsiatich keramických artefaktov. Ide o kachlice z kachľových pecí, habánsku fajansu (napr. džbánik, lekárenskú nádobu, habánske kachlice z pecí) ale i úžitkovú keramiku používanú v šľachtickom sídle na prípravu jedál a v niektorých prípadoch aj na ich servírovanie. Reštaurátorkami Elenou Rákokczyovou a Martou Janekovou boli zreštaurované výrobky habánov – džbánik datovaný rokom 1698, lekárnická nádoba s maľovaným štítkom zdobeným modrým ornamentom, ale i zelenomodro glazovaná

„habánska“ vrcholová kachlica zdobená štylizovaným rastlinným ornamentom. Boli reštaurované aj typy komorových kachlíc – neglazovaná kachlica zdobená ústredným miskovitým motívom, zeleno glazovaná komorová kachlica, ktorej centrálny výzdobný motív tvorí plastický vypuklý medailón, rohová komorová kachlica zdobená plastickým kazetovým vzorom a veľmi pekne dekorované vrcholové kachlice. Ich výzdobu tvorí vždy dvojica okridlených koní a rastlinné motívy.

Ďalšie artefakty tvorila „hrnčina“, zrejme výrobky miestnych hrnčiarov – rôzne typy nádob, ktoré sa používali na prípravu jedál. Zrekonštruované boli menšie nádoby – keramický pohárik a keramický džbánik glazované znútra, malý džbán – čepák, hrncovitá nádoba glazovaná len znútra, dve misy – menšia a väčšia, zdobené žltou glazovanými rastlinnými a geometrickými ornamentami na hnedom podklade, ale i neglazovaná misa s dvoma výlevkami, keramické pokrievky, dve keramické panvičky na troch nôžkach a zaujímavé keramické svietniky.

V chtelnickom kaštieli, ktorý je majetkom obce, stále prebieha rekonštrukcia, ale časť priestorov je už zrenovovaná a využíva sa na realizáciu krátko - i dlhodobých výstav a na organizáciu rôznych kultúrnych a spoločenských podujatí. Balneologické múzeum Imricha Wintera tu v spolupráci s obcou Chtelnica a vďaka podpore Fondu na podporu umenia mohlo vystaviť reprezentačný zrekonštruovaný súbor keramiky, ktorý domácim i zahraničným návštevníkom približuje keramiku slúžiacu na prípravu jedál i stolovanie a typy kachlíc z kachľových pecí z obdobia renesancie. Keramika pochádza z kaštieľa, ktorý stavebne predchádzal dnešný barokový, resp. rokokový kaštieľ.

Text: PhDr. Vladimír Krupa

Foto: Eva Drobná

u. fond na podporu umenia

„Habánska“ vrcholová kachlica zdobená štylizovaným rastlinným ornamentom, stav pred reštaurovaním.

„Habánska“ vrcholová kachlica zdobená štylizovaným rastlinným ornamentom, stav po reštaurovaní.

Glazovaný džbánik s guľovitým telom, stav pred reštaurovaním.

Glazovaný džbánik s guľovitým telom, stav po reštaurovaní.

Chtelničania v košickej rozprávke

Chtelničania si užili výlet v metropole východného Slovenska.

Košice sú metropolou východného Slovenska. Odrazom bohatej košickej histórie je centrum mesta s početnými klenotmi gotickej, barokovej, klasicistickej a historickej architektúry. Spolu tvoria najväčšiu mestskú pamiatkovú rezerváciu na Slovensku. Jednoznačnou dominantou Košíc i pamiatkovej rezervácie je najväčšia slovenská gotická katedrála - Dóm svätej Alžbety. Hlavná ulica lemovaná palácovými a meštianskymi domami s reštauráciami, butikmi a kaviarňami je promenádnym korzom mesta.

Košické rozprávkové Vianoce – tak sa už niekoľko rokov nazýva zážitkové adventné obdobie v Košiciach. Vtedy sa Hlavná ulica premení na rozprávkovú krajinu plnú drevených stánkov, voňavých nápojov a jedál, vyzdobenú vločkami a stromčekmi. Tešiť sa môžete na Primátorský punč,

Anjelskú kapustnicu, varené vína zo všetkých kútov Slovenska, ovocné čajky, horúcu čokoládu, perníky, medovníky, langoše, zemiakové placky, klobásky i smažené mäsko, či ručne vyrábané vianočné ozdoby, bohatý sprievodný program a krásnu výzdobu.

Zážitok z Košických rozprávkových Vianoc si tento rok dopriala aj skupina chtelnickej seniorov, ktorá sa 12. decembra vybrala na dvojdnový výlet do Európskeho hlavného mesta kultúry 2013. Tento hrdý titul prepožičiava mestám EÚ Európska komisia na jeden rok, počas ktorého Košičania zoznamovali Európanov so slovenskou kultúrou. Košice túto možnosť dostali ako jediné slovenské mesto do roku 2025.

Cesta vlakom chtelnickej výletníkom ubehla veľmi rýchlo a už popoludní stáli

na kockách košickej Hlavnej ulice. Obdivovali bohatú vianočnú výzdobu a krásu gotickej katedrály - Dómu sv. Alžbety - nielen zvonku, ale aj zvnútra. S príchodom súmraku sa začala rozsvetovať bohatá výzdoba, ktorá všetkých vtiahla do rozprávkovej vianočnej krajiny. Tu si každý našiel niečo na zahriatie i pod zub. S ubolenými nohami, ale v dobrej nálade sa v neskorý večer všetci Chtelničania pobrali na ubytovňu, aby nabrali nové sily na ďalší deň. Ten si vyhradili na históriu a múzeám. Obzreli si kaplnku sv. Michala, Urbanovu vežu, štátne divadlo, Immakulatu (morový stĺp), Miklósovu väznicu, radnicu a množstvo iných historických budov. Najviac času im zabrala prehliadka exponátov technického múzea. No a nakoniec si nechali zlatý klinec programu - Košický zlatý poklad, pozostávajúci z 2 920 zlatých mincí, troch zlatých medailí a zlatej renesančnej reťaze. Poklad objavili robotníci pri kopaní základov budovy finančného riaditeľstva na Hlavnej ulici v Košiciach v roku 1935. Ide o jeden z najväčších nájdených zlatých pokladov na svete! Úplný záver chtelnickej výpravy patril trom odvážlivcom, ktorí statočne vyšliapali 160 schodov do kupoly Žigmundovej veže, aby si užili prekrásny výhľad na celé mesto a jeho široké okolie.

Čas vymedzený Košiciam, žiaľ, rýchlo uplynul. A tak všetci účastníci predvianočného výletu nastúpili na vynovenej vlakovej stanici na spätočnú cestu, aby ešte dlho spracovávali dojmy a nové informácie z tohto krásneho kúta Slovenska.

Text a foto: Výbor JDS

Chtelnické fašiangy 2018

Ľudové tradície sú pre každý kultúrny národ tou najcennejšou hodnotou, ktorá poukazuje na zvyky po generácie sa udržiavaných obyčajov. Obyčajov vytvárajúcich pomyselný most medzi minulosťou a súčasnosťou.

Pre Chtelnicu sú typické viaceré tradície a medzi tie s najstarším pôvodom patria fašiangy. Ich pôvod treba hľadať v ďalekej minulosti, v časoch, v ktorých bolo naše územie ohrozené osmanskou hrozbou. Z tohto obdobia sa až po dnes dochovalo pomenovanie „Pod šable“. Fašiangy však predovšetkým poukazujú na náboženské tradície predstavujúce koniec veselí, ukončeného tradičným pochovávaním basy a prípravou na najvýznamnejší kresťanský sviatok - Veľkú noc.

Tohtoročné fašiangy, mali svoj typický ráz a v obci sa stretli s veľkým ohlasom. Zmena nastala vo výbere priestorov pre slávnostné pochovávanie basy. Z dôvodu rekonštrukcie časti kultúrneho domu sa slávnosť usporiadala v reštaurácii Hviezda.

Dnešná moderná, respektíve postmoderná doba nepraje tradíciám svojou snahou o ustavičný pokrok, a preto treba

všeobecne podporovať snahu mladej generácie o uchovanie tradícií svojich predkov.

-red-
Foto: TASR

Rozkvitnutá Chtelnica

Všetci ste si už asi všimli, že naša Chtelnica koncom februára zázračne rozkvitla. Prvé jarné kvety tulipány, narcisy a primule nerozkvili v záhonoch, v parku, alebo v predzáhradkách, ale rozkvitli na dosť netradičnom mieste – uprostred cesty.

Skupina nadšencov zasykala jamy na cestách hlinou a vysadila kvety. Chceli tým demonštrovať, aká nelichotivá situácia je na niektorých cestách v Chtelnici. Výtlky sú také hlboké, že prejsť po nich autom bez poškodenia podvozku je čoraz zložitejšie. Všetci chápeme ich snahu, ale predsa len podobným spôsobom sa problémy neriešia.

Netradičný bol aj čas vysadenia, kedy na Slovensku panovali najväčšie mrazy tejto zimy a v noci teplota klesala pod -10°C . Kvietky preto nemali šancu prežiť, keby neboli zmrzli, boli by prekážkou v doprave a autá by z nich veľa nenechali.

Niektorí z nás si možno povedia: „konečne niekto poukázal na aktuálne problémy obce.“ Ale na druhej strane si aktivisti možno neuvedomili, že podobným zásahom narušili vlastnícke právo majiteľa ciest. Nikomu by sa predsa nepáčilo, keby sme mu prišli zahrnúť jamy v jeho záhrade, postavili múr uprostred jeho pozemku, aby jeho psy nemohli prebehať na náš pozemok, alebo zalepili lepiacou páskou strechu padajúcu na náš dvor. Nehovoriac o tom, že uvedeným konaním porušili cestný zákon, podľa ktorého je povinný ten, kto znečistenie spôsobil, bez priesťahov ho odstrániť a komunikáciu uviesť do pôvodného stavu. Nikto nesmie svojou činnosťou ohrozovať miestnu komunikáciu a premávku na nej, ani sťažovať jej údržbu. Veď kto by bol zodpovedný za prípadnú

nehodu spôsobenú nepozorným vodičom obzerajúcim sa na vysadené kvety a nevenujúcemu sa vedeniu vozidla?!

Cesty, ktorých sa problém s výtlkmi najviac týka, sú na námestí pred pekárňou. Táto cesta je vo vlastníctve Trnavského samosprávneho kraja, takže obec Chtelnica nemá žiadnu právomoc na opravu tejto cesty. To je plne v kompetencii vlastníka cesty, ktorý bol už viackrát upozornený na havarijný stav. Zatiaľ sa však v tejto problematike nič nedeje, ale musíme dúfať, že po zmene vedenia na VÚC bude snaha o nápravu. Jeden z hlavných bodov volebného programu nového župana bola oprava ciest v Trnavskom kraji, pretože zlý stav ciest sa netýka len Chtelnice.

Druhou problematickou lokalitou je úsek od Partizánskej ulice až po Teplickú ulicu. V tejto časti obce je však naplánovaná výstavba kanalizácie a logicky by bola hlúposť opravovať cestu predtým ako sa kanalizácia zrealizuje. Práve teraz obecný úrad a poslanci obecného zastupiteľstva rokujú o podmienkach poskytnutia úveru na výstavbu kanalizácie v celom úseku spomínanej časti obce. Ide o sumu viac ako 2 milióny eur. Počas uplynulého obdobia sme viackrát žiadali Ministerstvo životného prostredia o poskytnutie dotácie, ale finančné prostriedky nám zatiaľ neboli poskytnuté pre nedostatok finančných zdrojov v štátnom rozpočte. Preto nám nezostáva nič iné, len realizovať rozvojové aktivity prostredníctvom úverových zdrojov. Momentálne spláca obec úver zo ŠFRB na výstavbu bytoviek na ulici Kúria, a úver na opravu verejného osvetlenia, ktoré sa realizuje v tomto roku. Čo sa týka ostatných výtlkov vo zvyšnej časti obce, všetci stavebníci predsa vedia, že stavebné práce sa vykonávajú mimo zimného obdobia.

Viacerí sa určite čudujú, prečo peniaze na kaštieľ sú a na kanalizáciu nie. Pravda je taká, že momentálne štát poskytuje peniaze na zachovanie národných kultúrnych pamiatok, ktorým je aj náš kaštieľ. Na iné potreby samospráv sú peniaze iba v obmedzenom množstve.

Zamestnanci obecného úradu v roku 2017 a 2018 vypracovali žiadosti o poskytnutie dotácie na kamerový systém, zateplenie zdravotného strediska, rekonštrukciu telocvične, detské ihrisko, vybavenie učebni v základnej škole, multifunkčné ihrisko, rekonštrukciu futbalového štadióna a rekonštrukciu kaštieľa. Schválené dotácie máme zatiaľ iba na kamerový systém v rámci prevencie kriminality, rekonštrukciu kaštieľa a rekonštrukciu telocvične (konkrétne výmena podlahy, oprava soc. zariadení, elektroinštalácie a vykurovania, ale nie na výmenu okien, ktoré sú v havarijnom stave).

Každá jedna zaslaná žiadosť je odlišná a komplikovaná. Jej vyplňanie je zdĺhavé a musí byť podložené veľkým množstvom rôznych potvrdení, cenových ponúk, projektových zámerov a pod. Preto je scestné tvrdiť o zamestnancoch obecného úradu, že nič a nerobia iba „pijú kávičku“. Od roku 2003 prebieha tzv. decentralizácia verejnej správy, kedy zamestnanci obecných úradov preberajú kompetencie štátnej správy. Konkrétne to znamená, že napr.: prihlasujú a odhlasujú občanov na trvalý a prechodný pobyt aj cez centrálnu ohlasovňu (predtým to vykonávala polícia), čím sa táto agenda zdvojila; nahlasujú pridelovanie súpisných a orientačných čísel, nahlasujú matričné záležitosti (narodenie, úmrtie, sobáš) cez nové informačné systémy – všetky záznamy sa musia vykonať dvakrát, zastrešujú právomoci stavebného úradu, zverejňujú povinné údaje na internete (zmluvy, objednávky, faktúry) a pod. Keďže sa náplň práce zamestnancov neustále zvyšuje, je potrebné aj primerane zvyšovať počet zamestnancov úradu.

Je jednoduché vynášať sudy o práci iných bez toho, aby sme vedeli čo všetko zahŕňa, namiesto toho, aby sme sa aktívne zapájali do chodu obce. Je jednoduché recesisticky poukazovať na problémy samosprávy namiesto navrhnutia riešenia. Veď každý sa môže zúčastniť zasadnutia obecného zastupiteľstva a predniesť svoje pripomienky k fungovaniu a riadeniu obce. Alebo môže upratať okolie svojho bydliska a nie len čakať, kým to za nich vykoná úrad. Každý môže skrášliť zelené plochy vysadením kvetov, alebo zorganizovať kultúrnu akciu. Pri takejto zmysluplnej aktivite budeme radi nápomocní!

-red-

Budeme mať prváka

Budúci prváci.

Nástup do školy je v živote každého dieťaťa veľkou udalosťou. Tento deň predstavuje mílnik v jeho doterajšom vývine a zároveň začiatok novej životnej etapy. Ako však vieme zistiť, či je dieťa na nástup do školy už pripravené? O tejto zrelosti dieťaťa hovorí tzv. školská zrelosť, ktorú posudzujú pedagógovia a psychológovia. Zápis do školy je pre dieťa zväčša prvé zoznámenie sa so školským prostredím, pani učiteľkami a ostatnými pracovníkmi školy. Na našej ZŠ v Chtelnici bude prebiehať zápis do prvého ročníka v dňoch 11.- 12. 4. 2018. Aj napriek tomu, že rodičia badajú nejaký problém alebo uvažujú o odklade, ak ich dieťa do 31.8.2017 dovŕši šesť rokov, je ich povinnosťou zapísať ho na niektorú zo základných škôl.

Zápis do školy má dve funkcie: diagnostickú a preventívnu. Mal by rozlíšiť medzi deťmi tie, ktoré sú pripravené na nástup do školy a tie,

pre ktoré je vhodný odklad. Funkciou zápisu je vysvetliť rodičom, v čom je dieťa nezrelé a rovnako aj navrhnúť možné riešenie, napr. psychologické vyšetrenie, návšteva logopéda alebo špeciálno-pedagogického centra. Učiteľia si na zápise overujú základné schopnosti dieťaťa ako napr. či pozná farby, základné geometrické tvary, základné počty, či sa už dokáže podpísať. V neprítomnosti rodiča sa učiteľia snažia zistiť, aké sú deti samostatné. Ak je dieťa vekovo vyhovujúce, touto otázkou by ste sa mali zaoberať dostatočne včas pred zápisom a komunikovať s učiteľmi a v prípade vyslovenia pochybností o zrelosti dieťaťa navštíviť Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (CPPPpP). Väčšina rodičov sa vopred informuje, čo konkrétna škola na zápise požaduje od dieťaťa a na základe toho sa ho snaží čo najlepšie pripraviť. Dieťa sa učí básničky, pesničky, čísllice a písmená, zapamätáva si základné údaje o sebe.

V predškolskom veku je dôležité venovať pozornosť práve tým schopnostiam, na ktorých podklade sa v budúcnosti utvárajú ďalšie: reč, zrakové a sluchové vnímanie a základné matematické predstavy.

Čo by mal vedieť budúci prvák?

- samostatne sa obliecť a obuť;
- pozapínať gombíky a zaviazať šnúrky;
- samostatne sa najesť a obslúžiť na WC;
- správne vyslovovať všetky hlásky;
- vyjadrovať sa plynule aj v zložitejších vetách;
- kresliť tak, že línie sú pevné a neroztrásené;
- nakresliť postavu so všetkými základnými znakmi;
- vystrihnúť jednoduchý tvar podľa predkreslenej čiary;
- poznať základné farby;

- spočítať predmety do "desať";
- rozprávať obsah krátkej rozprávky a rozumieť jej obsahu; naučiť sa naspamäť detskú pesničku alebo básničku; vysloviť krátke slovo samostatne po hláskach;
- orientovať sa v priestore, vie, kde je "vpredu", "vzadu", "hore", "dole", "vpravo", "vľavo".

A ako by sa mal budúci prvák správať?

- vydrží pri hre alebo inej činnosti 15-20 minút;
- začatú prácu alebo hru dokončí, nezačína neustále niečo nové, neodbieha;
- na nové prostredie a osoby si zvyká bez väčších problémov (neplače, neskrýva sa za rodičov, neuteká);
- väčšinou sa hrá spoločne s deťmi, nestráni sa ich spoločnosti, nie je medzi deťmi bojzlivý a plačlivý;
- nie je agresívny, spory s deťmi dokáže riešiť väčšinou bez bitky, hádky, vzdorovitosti;
- v jeho správaní by sa nemali prejavovať zlozvyky, ako napríklad: cmúľanie prstov, ohryzanie nechťov, časté pokašliavanie, žmurkanie;
- nezajakáva sa pri reči;
- nepomocuje sa.

Je potrebné citlivo vnímať konkrétne dieťa, poskytovať mu podnety a klásť naň také nároky, ktoré sú v súlade s jeho možnosťami a zároveň požiadavkami školy. Pri pochybnostiach, či je dieťa dostatočne pripravené pre školskú dochádzku, je potrebné navštíviť pedagogicko-psychologickú poradňu, kde psychológ dokáže presnejšie zistiť úroveň školskej pripravenosti dieťaťa a poradiť, ako sa môže dieťa pripravovať na školu v tej oblasti, v ktorej má ešte problémy a poskytnúť bezplatne aj vhodné podnety a materiály.

Text: Mgr. Martina Franeková

Foto: Archív MŠ

Učiace sa deti v škôlke.

Darujte

2%

z Vašich daní za rok
2017 pre OZ Naša
Chtelnica.

V Základnej škole v Chtelnici úspešnejší

Enviromentálny program 2017/2018.

Máte doma žiaka s poruchami učenia? Ak áno, mali by ste vedieť, že je to veľká výzva. Ak nie, čítajte ďalej veľmi pozorne, budete vedieť viac.

Čo sú to poruchy učenia? Ide o skupinu ťažkostí, ktoré sa prejavujú pri osvojovaní a používaní reči, čítania, písania, matematiky alebo správania. Vznikajú na podklade dysfunkcií centrálného nervového systému. Najrozšírenejšie sú: poruchy pozornosti a správania, dyslexia - porucha osvojovania čítania, dysgrafia - porucha osvojovania písania, dysortografia - porucha osvojovania pravopisu, dyskalkúlia - vývojová porucha osvojovania matematických schopností, dyspraxia - postihuje osvojovanie, plánovanie a vykonávanie vôľových pohybov. Treba si však uvedomiť, že dys - poruchou nie je pomalé osvojovanie schopností čítať, písať, počítať u detí celkovo vývojovo nezrelých, s oneskoreným vývinom, s nízkou úrovňou rozumových schopností alebo niektorej zložky rozumových schopností, napr. matematických, s mentálnym postihnutím, s ťažkosťami primárne podmienenými zmyslovými poruchami, s nedostatočným sociálno-kultúrnym zázemím a príležitosťou k rozvoju schopností v primárnom prostredí s vážnejšími emocionálnymi problémami, po dlhodobom ochorení, ak dochádzalo k častému striedaniu učiteľov, s výskytom jedného izolovaného problému.

Žiaci s poruchami učenia sú dnes včlenení do tried bežnej základnej školy preto, aby mali väčšiu šancu byť v živote úspešní. Toto je hlavnou úlohou integrácie alebo inklúzie. Aby sa to podarilo, musíme pre týchto žiakov nastaviť požiadavky na zvládnutie učiva na osobitnej úrovni.

Ak máte doma žiaka s poruchami učenia, pomoc v prvom rade potrebuje od vás. Odborníci z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (CPPPaP) tvrdia, že bez podpory rodičov je integrácia, jemne povedané, málo účinná. Rodičia sa musia dieťaťu doma venovať. Nemôžu si povedať: "Máme papier, dieťa sa nemusí učiť." To je základná chyba, ktorej sa môžu dopustiť. V praxi sa s takýmto prístupom stretávame. Vtedy vieme, že tým dieťaťu rodičia nielenže

nepomohli, ale v ňom zničili akúkoľvek snahu. Preto ak rodičia alebo samotný žiak nespokojujú, škola môže integráciu zrušiť. Vieme však aj o rodičoch, ktorí sa svojmu dieťaťu venujú, a je to vidieť.

V našej škole sa týmto žiakom venujeme už dlhé obdobie. V poslednom čase ich množstvo narastá do takého počtu, že vyučujúcim neostáva priestor na starostlivosť o začlenených žiakov, ale ani o bežných žiakov. Z tohto dôvodu sa naša škola zapojila do projektu s podporou európskych fondov "V základnej škole úspešnejší" (operačný program Ľudské zdroje), vďaka ktorému sme mohli zamestnať špeciálneho pedagóga, ktorý sa týmto žiakom venuje osobitným spôsobom. Náplňou jeho práce je viacero činností: vykonáva odborné činnosti a intervencie pre deti a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, žiakov s mentálnym postihnutím, sluchovým postihnutím, zrakovým postihnutím, telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, autizmom alebo ďalšími

pervazívnymi vývinovými poruchami, viacnásobným postihnutím, chorých alebo zdravotne oslabených, s vývinovými poruchami a odborné činnosti spojené s reedukáciou porúch správania. Poskytuje špeciálno-pedagogické poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom detí alebo žiakov a pedagogickým zamestnancom škôl, spolupodieľa sa na vytváraní, aktualizácii, inovácii individuálnych výchovno-vzdelávacích programov pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, následne sa podieľa na jeho aplikácii v praxi, realizuje individuálnu a skupinovú špeciálno-pedagogickú diagnostiku u žiakov s ťažkosťami v učení a v správaní, kompletizuje dokumentáciu individuálne začlenených žiakov, dohliada na používanie kompenzačných pomôcok odporúčaných zariadeniami CPPPaP, pravidelne realizuje špeciálno-pedagogické intervencie so žiakmi s ťažkosťami v učení, zvlášť so žiakmi s vývinovými poruchami učenia, aktívne sa zúčastňuje zápisu žiakov do 1. ročníka, odborne zabezpečuje integráciu zdravotne oslabených žiakov a ich dokumentáciu a následne odporúča zákonnému zástupcovi dieťaťa odborné vyšetrenie v príslušnom CPPPaP, systematicky sa vzdeláva a sleduje nové prístupy a trendy v odborných oblastiach súvisiacich s náplňou, poslaním a koncepciou ZŠ, spolupodieľa sa na činnostiach súvisiacich sa s evalváciou projektu, spolupracuje a podieľa sa na vypracovaní plánov pre inkluzívne vzdelávanie, vedie presnú evidenciu riešených prípadov v rámci individuálnej a skupinovej činnosti.

Verím, že škola a rodičia prispejú k tomu, že v budúcom živote sa deti s poruchami učenia začlenia do života bez problémov. V živote dospelých totiž neexistuje "papier" na uplatnenie.

Text: PaedDr. Andrej Hippík
Foto: Archív ZŠ

Enviromentálny program 2017/2018.

Prestaňme riešiť seba!

(Mons. ICDr. Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup)
(01.01. 2018 – Zdroj homílie: TK KBS - krátené)

Zo všetkých strán sa na nás valia slová - priam nepreberné množstvo. Súčasný svet vyzdvihuje vyjadrovanie názorov, presadzovanie myšlienok. Kto mlčí, vyvoláva dojem, že mu ušiel vlak. Kto chce byť „in“, musí komentovať, alebo aspoň zdieľať, fejsbúkovať, instagramovať, tvítovať...

Pri jednom z najdôležitejších okamihov v dejinách ľudstva Panna Mária mlčí. Počúva a premýšľa. Nepotrebovala by smartfón na fotografovanie, aby zachytila posolstvo tých chvíľ. Uchováva všetko vo svojom srdci. Potichu vníma, čo znamená príchod Boha na svet. A neupriamuje pozornosť na seba...

Abraham Lincoln vraj kedysi položil svojim spolupracovníkom otázku: „Koľko nôh má pes?“ „Štyri“, odpovedali všetci. „Ale, čo ak nazveme chvost nohou?“ pýtal sa: „Koľko nôh bude mať pes potom?“ A tam sa už v odpovediach rozchádzali. Niektorí vraveli: „Päť! Ak chvost nazveme nohou, tak päť.“ „Omyl, vážení,“ odpovedal prezident, „aj keď chvost nazveme nohou, pes má len štyri nohy.“ Počet nôh zvierat sa neodvíja od nášho pomenovania.

Na chvoste sa chodiť nedá. Noha sa môže zlomiť, alebo nedajbože ochrnúť, o nohu možno dokonca prísť. Ale noha zostáva nohou. Predpisovať barly pre chvost - tu sa zastavuje, aj končí zdravý rozum. Lenže v sebastrednom, egomaniackom svete - sa nad tým už nik ani nepozastaví.

Slovenský zdravý rozum ešte dokáže rozlišovať. Nenazýva rôzne veci rovnakým menom. Ten vo všetkom „vyspelejší“ svet, ktorý nám dnešné elity pokrokového myslenia udierajú o hlavu, sa s tým už neobťažuje.

Namiesto imperatívu „Dobre žiť!“ nastupuje imperatív: „Dobre sa mať!“ Ak nás otcovia a mamy napomínali: „Do roboty! Snaž sa! Nemárni čas!“ Dnes sa zdôrazňuje: „Rob veci podľa seba! Nech vynikne tvoje ja, tvoja odlišnosť! Uživaj!“ Samozrejme, znie to lákavejšie... Lenže, ak pracovitost', nenáročnosť, zmysel pre poriadok a vernosť vymeníme za vzplanutia vášní, za nekončiaci rad zážitkov a emócií, ak uveríme v seba - do tej miery, že už nedokážeme sebe v ničom rozkázať - ak budeme robiť to, čo sa nám chce, namiesto toho, čo treba, ak naše ego

prebije všetko ostatné, kam sa dostaneme?

Jedného dňa sa nás už nebudú pýtať, či sme sa dobre mali. Ale či sme dobre žili. Otec rodiny, ktorý si našiel inú ženu, sa možno „má dobre“. Ale žije dobre? Iný, ktorý sa stará o chorú manželku a nevie, kde mu hlava stojí, aby opatril deti. Ten si príliš dobre nežije. Ale žije dobre! A tiež matka, ktorá ako lev bojuje o prežitie detí, miluje, odpúšťa, dáva zo seba všetko, vždy znovu vstáva a odmieta sa vzdáť, napriek utrženým ranám. Táto matka si zasluhuje našu úctu a obdiv!

Kto v bulvári obdivuje tých, čo striedajú partnerov, nakupujú letenky, šaty a dovolenky, nech sa spamätá. Nenechajme si vykradnúť hlavu! Pred obyčajnými, pracovitými, poctivými ľuďmi sa nám treba s úctou skloniť. A kto si myslí, že tí v časopisoch spoznali skutočnú lásku a pravú slobodu, nech sa znovu zamyslí. Neraz len uhli pred skúškou.

Dodajme si odvahy a neuhýbajme! Je zrejme, že ak chcú muž a žena zostať jedno, musia opustiť egocentrizmus. No práve to je dnes skutočná výzva: prestať riešiť seba! A to neplatí len pre ľudí žijúcich v manželstve. Obrazne povedané: zalepme selfie kameru na telefóne. A otvoríme viac očí pre druhých, pre ich potreby a trápenia. Treba nám nielen hovoriť, ale aj počúvať. Nehnať sa za prostriedkami na úkor cieľov. Rozlišovať - zdravým rozumom - čo je skutočne dobré a potrebné.

Drahí bratia a sestry! Neželajme si banálne veci, prostriedky namiesto cieľov. Ich dosiahnutie nám neprinesie šťastie. Na prahu nového roka si uvedomme potrebu vďačnosti za to, čo máme a kým sme. Všetkým nám prajem, aby nám posolstvo dnešného sviatku pomohlo uvedomiť si to podstatné pre budúcnosť: nestratiť srdce otvorené pre druhých, neopustiť zdravý rozum - a túžiť po skutočných pokladoch. Ak v duchu týchto hodnôt dokážeme napredovať, prinesie to úžitok nám i celej našej milovanej vlasti - na mnoho nasledujúcich rokov. Za to sa úprimne modlím a celému Slovensku vyprosujem štedrosť Božieho požehnania.

9 predsavzatí pápeža Františka pre nový rok (... nielen na Nový rok)

1. Starajte sa o svoj duchovný život, o vzťah k Bohu, ktorý je základom všetkého, čo robíme a čo sme.
2. Starajte sa o rodinný život a dávajte svojim deťom a drahým nielen peniaze, ale predovšetkým čas, pozornosť a lásku.
3. Starajte sa o svoje vzťahy s druhými, premieňajte svoju vieru v život a slová v dobré skutky, najmä voči ľuďom, ktorí to najviac potrebujú.
4. Starajte sa o svoj jazyk. Očistite ho od urážlivých a hanlivých slov i od slov, ktoré vyjadrujú svetský úpadok.
5. Liečte rany srdca olejom odpustenia. Odpúšťajte ľuďom, ktorí vás zranili, ošetrte rany, ktoré ste spôsobili druhým.
6. Dbajte na svoju prácu. Vykonávajte ju s nadšením, pokorou, kompetenciou, vášňou a s vďačnosťou.
7. Vyvarujte sa závidosti a žiadostivosti, nenávisťi a negatívnym pocitom, ktoré ničia váš vnútorný pokoj a menia vás na ľudí zničených a ničiacich iných.
8. Majte sa na pozore pred nenávisťou, vedúcou k pomste, pred lenivosťou, vedúcou do existenciálnej eutanázie, pred ukazovaním prstom, vedúcim k domýšľavosti, a pred neustálym sťažovaním, ktoré privádza k zúfalstvu.
9. Starajte sa o bratov a sestry, ktorí to potrebujú... starých ľudí, chorých, hladných, bezdomovcov a cudzincov. Podľa toho totiž budeme súdení.

Nesmieme ho počúvať!!!

(Denne sme vystavení prúdu myšlienok, informácií...)

„Potom Duch vyviedol Ježiša na púšť, aby ho diabol pokúšal.“ Mt 4, 1. Hneď po krste sa Pán Ježiš utiahol do samoty. Podobne ako Mojžiš a Eliáš, aj on prechádza na začiatku svojho poslania školou púšte, odvekého miesta skúšky. Po silnom duchovnom zážitku, akým bol pre neho krst, odchádza na čas od ľudí, aby zotrval iba s Otcou. Tu sa pripravoval na verejné pôsobenie. Mal premôcť vládu diabla nad svetom. A vtom prichádza on - pokušiteľ. Odvažuje sa zaútočiť na vteleného Syna Božieho. Odkiaľ začne? Jeho útok mal dve podoby.

Najprv napadol Ježišovu identitu, to, kým Ježiš je. V ušiach mu ešte zneli Otcove slová „toto je môj milovaný Syn“ (Mt 3,17) a tu hlas z pekla, sponchýbňuje tieto slová. Diabol sa posmieva: „Ak si Boží Syn...“ (Mt 4,6) chcel naznačiť, že ním nie je? Bol to zámerný pokus zasiahť do Ježišovej mysle zrnko pochybnosti. Ježiš si v duchu určite opakovane Otcove slová o synovstve, aby sa útoku ubránil. Aj dnes sa diabol snaží podkopať naše vedomie identity Božích detí. Je totiž „diabol“ - ohovárač. Nesmieme ho počúvať! Namiesto toho, venujme pozornosť Božiemu uisteniu a zaslúbeniu zapísanom vo Svätom Písme.

Druhý útok diabol namieril proti Ježišovej službe, proti tomu, kvôli čomu prišiel na svet. Hlas z neba označil Ježiša nielen ako „Božieho Syna“, ale aj ako „Božieho služobníka“, ktorý bude trpieť a zomrie za hriechy ľudí. Diabol ale ponúka inú alternatívu. Namiesto kríža ako prostriedku na záchranu duší, diabol navrhol tri „skratky“ na ceste k popularite: prečo si nezíska svet tak, že ho nasýti a utíši jeho hlad, alebo veľkými prejavmi moci alebo tak, že s diablom uzavrie dohodu - jednoducho sa v každom prípade vyhne krížu! Všetky tri pokušenia mali Pána odlákať od kríža

a tak aj od spásy. Diabol nás veľmi rád presvedča o tom, že účel svätí prostriedky.

Ježiš ale odmieta počúvať diablov hlas. Okamžite, inštinktívne a dôrazne odmietol každé pokušenie. Nemal potrebu s diablom diskutovať ani vyjednávať. Riešenie už bolo dané v Božom slove („...je napísané...“ Mt 4, 4-8). Preto Ježiš zakaždým citoval príslušný text z 6. alebo 8. kapitoly knihy Deuteronomium.

Milí Čhtelníčanovia, aj dnes je počuť spleť hlasov. Denne sme vystavení prúdu myšlienok, informácií a postojov tohto sveta, ktoré nás majú rozptyľovať a odvádzať od povolania „milovať Pána celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou“ (Mt 22,37-39). Diabol k nám hovorí prostredníctvom sekulárnej kultúry, ktorá nás obklopuje, zatiaľ čo Boh hovorí skrze svoje Slovo. Koho budeme počúvať? Len vďaka každodennému a svedomitému čítaniu Svätého Písma dosiahneme to, že Boží hlas prehlúši hlas diabla. „Diablovi sa vzoprite a ujde od vás.“ (Jak 4, 7)

Milí Čhtelníčanovia, rozoznávajúť Boží hlas od ostatných v tomto svete sa naučíme len vtedy, keď budeme každodenne a pravidelne pestovať svoj vzťah s Bohom. Stojí to však za to. Pretože Duch Svätý nám dá správny pohľad. Upozorní nás, keď tým ostatným hlasom budeme až príliš načúvať, a tým v nás začnú prehlúšovať Pánov hlas.

Daj si teda pozor a každý deň venuj Pánovi svoj čas. Dovoľ, aby ti otvoril oči, aby si mohol vnímať jeho nádheru a dokonalosť.

Rastislav Nitran, farár

POZVÁNKA

Chrámový koncert: Chlapčenského Bratislavského Zboru (40 chlapcov)

Sobota: 07.04. 2018 vo farskom kostole o 18.00 hod. vo sv. omši + koncert po...

V programe budú skladby od Fracoisa Couperina, Charlesa Gounoda, Mauricea Duruflé, W. A. Mozarta, Stanislava Šurina, Eugena Suchoňa, aranžmány ľudových piesní či afro-americké spirituály. Bratislavský chlapčenský zbor sa v Čhtelnici predstaví po návrate z koncertnej cesty v USA, kde účinkoval v chrámoch a katedrálach Philadelphie, Newarku a New Yorku (marec 2018) a pokračovať bude koncertnou cestou do Ruska, kde vystúpi v Moskve počas Veľkonočného festivalu (apríl - máj 2018).

Víkend s Máriou „Kto si Mária?“

Piatok - Nedeľa: 11.05.-13.05. 2018 - kaplnka na cintoríne + kostol + kaplnka na cintoríne

Pri kríži v horách

Sobota: 19.05. 2018 - sv. omša pri Kríži za vinohradmi v horách

Cirkevné Hody a Slávnosť 1. sv. prijímania

Nedeľa: 27.05. 2018 - sv. omša o 10.30 hod. vo farskom kostole

„Božie Telo“ – procesia

Štvrtok: 31.05. 2018 - sv. omša o 18.00 hod. vo farskom kostole

Najsvätejšie Srdce Ježišovo – procesia

Nedeľa: 10.06. 2018 - sv. omša o 10.30 hod. pri hornom kostole

RÍMSKOKATOLÍCKA CIRKEV, FARNOSŤ NAJSVÄTEJŠEJ TROJICE ČHTELNICA
VÁS SRDEČNE POZÝVA NA

CHRÁMOVÝ KONCERT

BRATISLAVSKÝ CHLAPČENSKÝ ZBOR

Mgr. art. Magdaléna Rovňáková, ArtD

FARSKÝ KOSTOL V ČHTELNICI

7.4.2018 - SOBOTA - o 18:00 hod.

Podujatie podporil z verejných zdrojov Fond na podporu umenia

SPEVÁCKY ZBOR BUDE SPREVÁDZAŤ BOHOSLUŽBU A POTOM VYSTÚPI S ĎALŠIM PROGRAMOM

PRED PÄŤDESIATIMI ROKMI

Rok 1968 bol na politické udalosti veľmi rušný doma i za hranicami. Pod tlakom verejnej mienky Antonín Novotný vzdal sa funkcie 1. tajomníka ÚVKŠČ, kde ho vystriedal Alexander Dubček. Za nového prezidenta bol jednomyselne zvolený arm. gen. Ludvík Svoboda.

V rámci obrodného hnutia rozvinulo sa hnutie za zdemokratizovanie verejného života. Volalo sa po rehabilitáciách osôb postihnutých v období kultu osobnosti, po slobode tlače, ako aj po tom, aby sudcovia boli viazaní iba zákonmi. Tieto požiadavky boli zakončené v Akčnom programe KŠČ i vo vládnom vyhlásení. V obidvoch dokumentoch bolo zdôraznené, že ČSSR zostáva a bude i naďalej rozvíjať priateľstvo so ZSSR a ostatnými socialistickými krajinami.

Pretože vyvíjala sa snaha budovať v ČSSR socializmus vlastnou cestou, vznikli u ZSSR obavy, že ČSSR chce opustiť spoločenstvo socialistických krajín. Preto 21. augusta 1968 bola ČSSR obsadená armádami Varšavskej zmluvy. Cez našu obec 22. augusta 1968 išli 3 sov. tanky. 24. VIII. 1968 prešlo cez Chtelnicu

5 sov. transportérov od Dechtíc smerom na Veľké Kostofany. 25. VIII. 1968 spojovacie jednotky položili cez obec od Dechtíc smerom na Vrbové telefónny kábel, ktorý denne kontrolovali. Po podpísaní Moskovskej dohody vojská Varšavskej zmluvy odišli a zostali tu iba niektoré jednotky. Augustové udalosti vyvolali veľkú nákupnú paniku. Občania vykupovali potraviny, preto objavil sa nedostatok soli, zápaliel a iného tovaru.

Zo zahraničných udalostí púťali pozornosť boje medzi Izraelom a arabskými krajinami, nádeje na mierové rokovanie vo Vietname, transplantácia srdca a vianočný oblet Mesiaca americkou loďou Apollo 8.

Popis obce

30. júla 1968 veľký žerjav na stavenisku novostavby ZDŠ zmenil kontúry tejto časti obce. To bol znak toho, že stavba

školských objektov vážne pokračuje. Do konca roku bola postavená stĺpová konštrukcia pavilónu A s 2 podlažiami a čiastočne i pavilónu B. Preinvestovalo sa 2 200 000 Kčs. V októbri bolo na Hornej ulici i v ostatných častiach obce rozmiestnených 37 výbojkových pouličných lúčok. Lampy prispeli k vylepšeniu nočného osvetlenia ulíc. Dňa 19. novembra bola prevedená kolaudácia novostavby poštovej budovy.

Obyvateľstvo

Roku 1968 sa narodilo v Chtelnici 51 detí. Zomrelo 20 občanov. Do stavu manželského vstúpilo 29 párov. Občianske preukazy boli slávnostne odovzdané dňa 17. IV. 1968 99 žiakom ZdŠ.

Prepis je zachovaný v pôvodnej úprave a pravopise. Je krátený.

Kronikár: Gejza Pockody

Foto: Emil Polák

Môj názor, zamyslenie

Denno denne sa stretávam s názorom a konštatovaním: „Táto doba je zlá!“ Dovolím si nesúhlasiť. Je presne taká, akú si ju robíme my sami, tí, ktorí žijeme práve tu a práve teraz. Každá doba je ťažká, azda naši prarodičia mali ľahkú dobu, keď zúrila vojna, bol hlad, prenasledovanie? Určite naši rodičia a starí rodičia robili všetko pre to, aby sme sa mali lepšie ako oni. Učili nás k zodpovednosti, láske, vstúpili nám dobré vlastnosti, chceli aby sme si vážili hodnoty. Mnohým z nás odovzdali vieru, ukazovali nám ako žiť. Lenže niekde sme to pokazili. Nejakým spôsobom sme sa vzopreli a povedali si, ja chcem byť predsa moderný, pokrokový človek a nie taký aký bol môj dedo, moja babka. Začali sme až príliš myslieť na seba, prestali sme myslieť na prírodu, až pričasto sme sa stavali do pozície pánov tvorstva (poručíme dažďu, vetru...). Vytratila sa komunikácia, úcta jedného k druhému, úcta k starším. To, čo bolo niekedy normálne, stalo sa dnes nenormálnym a naopak. Stáva sa zvykom, že starší zdravia ako prví mladších, všetci majú plné ústa práv, no žiadne povinnosti. Zákony sú šité pre záujmové skupiny tzv. podnikateľov odobrené čelnými predstaviteľmi vlád. Tunelovanie, zlodejstvo sa takpovediac zlegalizovalo, berie sa to ako fakt, nejaké to všimné je vraj normálne! Ako? To som hádam zle počul. Samotné peniaze potom nekončia tam kde by mali splniť svoje poslanie, ale v rukách mocných, ktorí chcú byť ešte mocnejší a potom blahosklonne rozdávať z cudzieho. Ľudia, ktorí na to upozornia a istým spôsobom supľujú tých, ktorí majú v rukách

spravodlivosť, končia predčasne svoj život.

Každý chce byť každým. Ten by bol najlepším starostom, iný zasa premiérom, novinárom a ďalší samozrejme tým najlepším prezidentom. Kam sme to dopracovali? Do dokonalej nedokonalosti! Možno mladí, ak to vôbec budú čítať, ani nebudú vedieť o čom vlastne píšem, ale my starší, ak dovolíte zaradím sa medzi vás, mi iste dáte za pravdu, že ako nám bolo niekedy dobre, keď sme v podstate nič nemali a vlastne sme mali všetko. A toto bude zrejme alfou a omegou všetkého. Dnes máme totiž všetko, rýchlo, veľa, lacno, nedajbože zadarmo a zisťujeme, že sme stále nespokojní, stále totiž nemáme dosť a chceme viac, ale ideme vlastne správnym smerom? Peniaze sme povýšili nad ľudský život, svojimi vyjadreniami sa schováваме za Boha, ale s Bohom tu nemá nič spoločné. Zdá sa mi, že nehľadáme šťastie tam kde je, ale hľadáme ho všade tam kde nie je.

Milí spoluobčania, vrátim sa k hodnotám a zmyslu života. Každý z nás iste urobil vo svojom živote veľa dobra pre seba, ale aj iných. Kde tu sa nám podarí urobiť vedome alebo nevedome aj nejaké zlé rozhodnutie, jednoducho, že sa zmylíme. Ako sa hovorí - nikto nie je dokonalý. Chcel by som radšej hovoriť o dobre a dobrých skutkoch. Predstavme si, že urobíme 100 dobrých skutkov a 1 zlý. Človek je zvláštny tvor a väčšinou sa zameria na ten jeden zlý, tých sto dobrých ako by bolo samozrejmosťou, alebo ich úplne prehliadne. Znamená to, že vo svojom vnútri živíme zlo, ktoré štartuje

d'alšie zlé vlastnosti, ktoré nás oberajú o pokoj a naše šťastie. Chcel by som spraviť prvý krok a všetkých, ktorým som akýmkoľvek spôsobom ublížil alebo možno nepodal pomocnú ruku keď ste to odo mňa potrebovali, poprosiť o odpustenie. Zároveň vás prosím a vyzývam ku vzájomnej úcte, zodpovednosti a pravde. Veľmi často sa stretávame s tým, že ak povieme pravdu dotýčny ju nechce prijať, ba čo je najhoršie, dokáže pravdu otočiť a zaútočiť nenávisťou, osočovaním a ohováraním. Ľudia nechcú počuť pravdu, každý chce mať tú svoju, ale pravda je len jedna, BOŽIA.

Apelujem aj na susedské a medziľudské vzťahy. Prosím nájdime medzi sebou spoločnú reč, viete ani obecný úrad, jeho pracovníci ani nikto z poslancov nemá patent na vyriešenie vašich problémov. Vždy sa snažte dohodnúť a nenechajte problém zájsť až k súdu. Len tam totiž začínajú problémy. Samozrejme pýtajte a informujte sa tak u starostu ako aj u poslancov o dianie v obci a overte si informáciu aj z viacerých zdrojov, aby sa zabránilo šíreniu dezinformácií a klamstiev. Nedajte na populistické reči, tie nás nikam nedovedia, učme sa prijímať pravdu aj keď nám nie vždy pochuti. Čítajte, počúvajte a pýtajte sa, máte plné právo dostať sa k informáciám.

Na záver by som chcel raz vyzvať všetkých nás k odvahe, vzájomnej úcte, ľudskosti, poriadku, trpezlivosti, tolerancii, pomoci a šírme medzi sebou lásku, tú pravú lásku a odpustenie.

Text: Ján Piačka

Arcibratstvo Pásikárov v Chtelnici

Kniha arcibratstva Pásikárov.

Existencia kláštora Svätej Kataríny pri Dechticiach (Katarínka), ovplyvnila aj život obyvateľov žijúcich v jeho bezprostrednom okolí. Stala sa centrom pútnikov, ktorí sem putovali, či už veriac v zázraky Sv. Kataríny Alexandrijskej – patrónky kláštora, alebo boli oslovení spiritualizmom Františkánov, ktorým bolo toto miesto zverené do opatery. Kláštor bol založený Krištofom Erdödyom v roku 1618 a zakladajúcu listinu kláštora vydal práve v kaštieli v Chtelnici. K založeniu kláštora viedli viaceré okolnosti – zázraky, ktoré sa na tomto mieste diali, a predovšetkým príbeh Jána Apponyiho, mladého šľachtica

z neďalekej Jablonice. I napriek svojmu urodzenému pôvodu, žil tuná ako pustovník po dobu jedného roka (v roku 1617). Na tomto mieste sa mu údajne zjavovala Sv. Katarína Alexandrijská. Rodina nástojila na jeho návrate do Jablonice, kam ho násilím napokon odvedli. Na ďalší deň mladý Ján zomrel. Keďže sa miesto nachádzalo na území Dobrovodského panstva, právomoc založenia kláštora teda prináležala Erdödyovcom. Avšak i rodina Apponyiovcov, či Lapšanských z Jablonice bola s týmto miestom úzko spätá, a to vďaka postave spomínaného Jána Apponyiho. Rodiny si vybrali Katarínku ako miesto svojho posledného odpočinku. Prví mnísi – františkáni prišli na Katarínku už v roku 1619 a usadili sa pri existujúcej starej kaplnke, vedľa ktorej bol postavený kláštor.

Arcibratstvo „Pásikárov“

V okolí kláštora sa akosi prirodzene rozšírilo pod patronátom Františkánov, laické Bratstvo Sv. Františka Serafínskeho. Jeho členmi sa mohli stať laici, ktorých zaujala charizma Sv. Františka. Znami sú ako arcibratstvo chordigerov, či kordigerov, alebo jednoducho pásikárov. Pomenovanie vyplynulo zo zvyku nosiť pod odevom konopný pletený opasok (tzv. chordu alebo kordu) pripomínajúce mníške cingulum. Spoločenstvo Chordigerov existovalo aj pri kláštore Sv. Kataríny. Členovia si dali záväzok konať dobré skutky, dobročinnosť, pomoc blíznym a chorým, asistovať pri pohreboch. Nevyžadovalo sa dodržiavanie celibátu a tak mohli žiť v manželstve. Mali sa však zdráhať opilstva a modliť sa dennodenne predpísané modlitby. Spoločenstvo malo filiálky po celom okolí kláštora a každé z nich viedlo zoznamy členov zapísané v matrike zaodetej do červeného zamatu, nazývanej aj album. Záujemci o vstup do arcibratstva sa ohlásil u otca alebo matky bratstva. Tí ho predstavili ostatným členom a pri prijatí im bol odovzdaný opasok posvätený direktorom bratstva. Následne zapísali ich meno do albumu. Každú prvú nedeľu v mesiaci sa stretávali na pobožnostiach priamo v kláštore Sv. Kataríny. Nechýbali procesie a iné pobožnosti, počas ktorých sa odporúčalo nosiť opasky nie ukryté pod šatami, ale na viditeľnom mieste. Neskôr ich miestni kňazi nabádali k tomu, že slávnosti môžu vysluhovať i vo vlastných farských kostoloch, namiesto putovania do vzdialeného kostola na Katarínke. Členovia mohli za istých okolností získať odpustky. Mali spoločnú pokladničku, z ktorej financovali sv. omše pre mŕtvych ako i živých členov a bezúročne z nej požíčovali chudobným.

K bratstvu Chordigerov sa pridali i obyvatelia Chtelnice, ktorí si založili vlastné spoločenstvo. O jeho existencii vieme i vďaka unikátnej matrike Pásikárov, ktorá sa zachovala v archíve miestnej rímsko-katolíckej fary v Chtelnici. Knihu dnes možno vidieť v priestoroch expozície v kaštieli Chtelnica.

Kniha chtelnického arcibratstva „pásikárov“

Kniha chtelnického Bratstva „Pásikárov“ zaujme vašu pozornosť ešte predtým, ako si v nej zalistujete. Je obalená do obvyklého červeného zamatu a zdobí ju kovanie s vyobrazením Sv. Františka Serafínskeho

prijímajúceho stigmy. Tento výjav stigmatizácie sa inšpiroval tzv. Chórovou legendou, podľa ktorej sv. Františkovi vtisol znaky Kristovho umučenia práve Serafín, ktorý sa mu zjavil. Legenda, ktorej autorom je Tomáš z Celana, sa označuje chórovou práve preto, lebo ju Františkáni zvykli čítať na chóre v predvečer sviatku Sv. Františka.

Hneď po otvorení knihy sa na jej titulnom liste dočítate, že pochádza z roku 1749: „*Kniha welebného Arczy Bratrstva S. Otcze Františka w mestecsku Chtelnicza založeného pod fratre(m) patrem Florianom Na t:c: (na toho času) Directorem tohož Arczy Bratrstva: S nakladem Pana tatika Ioannes Rosicsa. V: Tatika Nicola Coloniho: Inspectora Georgius Vittingera w nowe sprawena w Rocse 1749: Za nottariustwa Jakuba Frosa.*

Na ďalších stranách nájdeme zoznam mien bez uvedenia presného roku, avšak spomína sa meno miestneho kňaza Jána Komlošiho, ktorý v Chtelnici pôsobil do roku 1746. Nasleduje súpis mien od 1753 do roku 1782, kedy boli zrušené cisárom Jozefom II. všetky bratstvá v celej monarchii. Medzi Pásikárov patrili rovnako muži ako i ženy, avšak zoznam ich mien bol rozdelený na „bratov“ a „sestry“, tak ako sa medzi sebou oslovovali. V knihe sú viaceré priezviská, ktoré v Chtelnici a okolí prežívajú dodnes (*Bašnák, Bílik, Blaško, Číž, Hlaváč, Hlúch, Honza, Chvala, Jakab, Kičina, Kňazík, Krišlo, Kudla, Kvetán, Magnus, Mráz, Ostrovský, Putera, Polakovič, Pripko, Prvý, Rehtorik, Rožič, Slamka, Španár a iné*). Mnohé z priezvisk sa z Chtelnice vytratili (*Brunovský, Colloni, Foltín, Frolo, Fros, Hlavička, Lednický, Neverický, Radványi, Rakovický, Sklenár, Sládek, Toman, Vartovný atď.*). Zaujímavá je aj podoba ženských priezvisk, ktoré napokon neoficiálne používame i doteraz - *Dorota Rozicska, Anna Hulmanka, Katerina Kiczinka, Katerina Jankovicska, Anna a Beta, či Katerina Magnuska (Virgo), Anna Boledowiczka, Eva Polakovicska, Katerina Basnaczká (Virgo), Anna Jakabka...* Pri dāmach, ktoré neboli vydaté sa objavuje slovo „virgo“, teda panna. Ak sa v mestečku objavili osoby toho istého mena, tak ich odlišili jednoducho pridaním mena ich manžela, tak ako to bolo aj v prípade Anny Blaškovej (*Anna Blaskowa Janova*).

pokračovanie v ďalšom čísle

Text a foto: Mgr. Ivana Kvetánová, PhD.

Františkánsky kláštor a kostol Sv. Kataríny Alexandrijskej pri Dechticiach.

Stolnotenisový turnaj 2017

Tradičný stolnotenisový turnaj.

Posledný víkend minulého roka patril známim a už pomaly aj „poslepiackym“ z Čhtelnici pingpongistom - ako každý rok. V telocvični Základnej školy sa stretli starí a mladí stolnotenisisti. Po registrácii a krátkom

rozohraní sa začali zápasy súbežne v kategóriách hráčov do 15 rokov, neregistrovaných hráčov a miešaných štvorhier, keďže účastníkov bolo viac ako o dosť. Neskôr sa začali boje aj v kategórii registrovaných hráčov. Ako každý rok, ani teraz nechýbalo napätie, fantastické výmeny a aj prekvapivé výsledky.

Z triumfov sa nakoniec tešili

- v kategórii miešaných štvorhier - Peter Lukáč s Martinom Lukáčikom,
- v kategórii hráčov do 15 rokov - Samo Silný,
- v kategórii neregistrovaných hráčov - Peter Lukáč,
- v kategórii registrovaných hráčov - Roman Reško.

Na záver nechýbala tombola, do ktorej ceny venovali A. Zabrodský, Kaderníctvo Švančarová a Pizzeria S. Madunický. Ja im za ne ďakujem a dúfam, že ani tento rok na podporu športu nezabudnú.

Chcem sa poďakovať vedeniu Základnej školy v Čhtelnici ako aj chlapcom pingpongistom za podporu a pomoc pri organizovaní tohto turnaja.

Text a foto: Ján Sirota

Malá nádej slovenského hokeja

Dany v drese Gladiators Trnava.

Každoročne sa oči miliónov Slovákov upriamujú na svetový hokejový šampionát, a v tomto roku dokonca množstvo verných divákov dalo prednosť hokeju pred spánkom, aby fandilo našim reprezentantom na zimných olympijských hrách v ďalekom Pjongčangu. Výsledok umiestnenia však nebol uspokojivý. Práve kvôli tomuto dlhoročnému úpadku kedysi obávaného slovenského tímu, je treba zamerať našu pozornosť na talentovanú mládež, ktorá je

jediným liekom na tento nešvár.

Mladý chlapec menom Daniel, familiárne prezývaný Dany, je práve takýmto talentom. Daniel Bašník sa narodil v Trnave v roku 2010 matke Zuzane a otcovi Lukášovi. Rodina žije v Trnave a Daniel navštevuje druhý ročník základnej školy.

Hokej je jeho vášňou. Už ako päťročný začal trénovať v Trnave v tíme miestnych Gladiators. Dnes už trénuje a hrá v Česku, v tíme s nebezpečným názvom Drtiči Hodonín a hráva za tretí ročník. Trénuje trikrát do týždňa a cez víkend má zápas. Tieto vysoké tréningové dávky zvláda s entuziazmom seba vlastným. Mama Zuzana sa vyjadrila (samozrejme obrazne): „Dany na ľade aj spáva“.

Dňa 11. februára 2018 sa uskutočnil Cup Karvína, ktorého sa zúčastnilo osem mužstiev. Šesť bolo domácich, jedno z Poľska a jedno reprezentovalo Slovensko. Daniel Bašník sa ako hrdý Slovák pridá práve k nášmu družstvu – Slovenské talenty. Úspech nášho tímu dokladá krásne druhé miesto a mladí hokejisti mali z umiestnenia veľkú radosť.

Čitatelia sa pri čítaní článku iste pýtajú: „a aká je súvislosť s našou obcou?“ Mladý Daniel u nás síce nežije, ale korene má práve v našej obci. Jeho starí rodičia Bašňákovci a Cibrinovci sú Čhtelníčanovia. Podporujú talentovaného vnúčka a tešia sa z jeho úspechov.

Redakcia novín praje malému talentu veľa

úspechov a radosti z hokeja, pretože šport by nemal byť len o rekordoch, ale hlavne o radosti z hry samotnej, ktorú malý Dany má.

-red-

Foto: Archív rodiny Bašňákovcov

Nadaný reprezentant.

Poľovná zver v našom regióne - diviacia zver

Dospelé diviачice a pri nich malé diviачa.

Na Slovensku poznáme dva poddruhy diviacej zveri. Sviňu divú stredoeurópsku (*Sus scrofa scrofa*), ktorá žije na západe krajiny a sviňu divú karpatsko-balkánsku (*Sus scrofa attila*) na východnom Slovensku. Domnievame sa, že stredné i západné Slovensko obývajú krížence oboch uvedených poddruhov. Stredoeurópsky diviak je tmavší, temer čierny, menší a dĺžka jeho lebky nepresahuje 410 mm. Karpatsko-balkánsky diviak je väčší, svetlejší, skoro sivý a dĺžka jeho lebky dosahuje 410 - 470 mm.

Tvarom tela sa diviak podobá domácej ošípanej. Jeho rypák je však pretiahnutejší, telo užšie, svalnatejšie a je mocnejší. Dosahuje dĺžku tela 130-185 cm, výšku 80-115 cm a chvost má dĺžku 15-30 cm. Pre tmavé sfarbenie ho poľovníci nazývajú „čiernou zverou“. Jeho sfarbenie kolíše od takmer čiernej, červenohnedej až po svetlohnedú. Sčasti „závisi“ farba jeho srsti od farby pôdy v okolí, pretože diviaky lesné sa rady váľajú v bahne a potom sa otierajú o stromy. Dospelý diviak dosahuje hmotnosť 120 - 250 kg, niekedy až 300 kg a diviачica obyčajne 80-150 kg. Najmä samce majú mohutné kly (špicíaky), ktoré sú trofejou poľovníka. Je to nebezpečná zbraň a vhodný nástroj na trhanie koreňov. Dosahujú dĺžku až 20 a viac centimetrov. Podľa klov možno určovať aj vek diviaka. Dve tretiny kla bývajú vrastené v sánke,

takže diviakovi z papule trčí približne len jedna tretina jeho dĺžky.

Diviacia zver je u nás najhojnejšia v teplejších polohách v listnatých lesoch, najmä dubových a bukových, a samozrejme, aj lužných lesoch. Oblubuje vlhšie lokality a rada sa usadí v močaristých trstinách a v poľných lesíkoch, najmä vo vegetačnom období, ak sú pri nich polia s dozrievajúcou pšenicou alebo kukuricou. Diviacia zver je aktívna za ranného a večerného šera a v noci. Cez deň sa ukrýva v húštinách. Žije spoločensky, len staršie diviaky žijú samotársky. Diviaky sa pária v novembri a decembri. V čase ruje, ktorej sa slangovo hovorí „chrutie“, prichádzajú dospelé diviaky k čriedam, často medzi sebou bojujú a potom sa dominantný kanec venuje diviачicam, ktoré sa stali rujnými. Diviачica je gravidná 114-118 dní a diviачatá v počte 4-8 niekedy až 10 sa rodia v marci - júni. Mladé prasiatka sú na chrbte tmavohnedé s dvoma svetlými širokými pozdĺžnymi pásmi „pyžamo“, ktoré sa postupne do jesene úplne stratia. Diviacia zver má výborný čuch a sluch, ale slabší zrak. Často fučí ak intenzívne vetrí. V rozčúlení sa diviakovi zježia štetiny na chrbte, čím sa jeho obrysy zväčšia, čo zastrahuje nepriateľa.

Diviak sa živí prevažne rastlinnou potravou - žalude, bukvice, kukurica, pšenica, ovos, korenky, hľuzy, huby a podobne. Konzumuje aj živočíšnu potravu ako hmyz, dážďovky, drobné hlodavce, mláďatá pernatej a srstnatej zveri. V lese je diviak užitočný ničením škodcov, prerývaním a prevzdušňovaním pôdy. V poľnohospodárstve spôsobuje diviak škody rozrývaním a konzumáciou plodín, pričom veľa pováľa a poláme. Ak je nedostatok potravy, dokážu prejsť veľké vzdialenosti, až kým nenájdu lepšie podmienky. Pri behu väčšinou kľučkujú alebo ľahko klusajú. Zväčša vydržia bežať iba niekoľko sto metrov. Vedia veľmi dobre plávať, a preto osídľujú aj ostrovy v širokých tokoch alebo na jazerách. Na miestach, kde sa nachádzajú

bohaté potravné zdroje.

Na základe každoročného jarného sčítania zveri, ktoré vykonávajú poľovníci na celom Slovensku, sa odhaduje momentálny stav pred lovom na 42 285 ks. V minulom roku bol plán lovu stanovený na 54 864 ks. Podľa hlásení poľovných hospodárov sa ulovilo 53 788 jedincov, čo je o 613 ks ulovenej zveri menej ako v predchádzajúcom roku. Odchytilo sa 114 ks a 1 034 ks vykázali ako úhyn (zrazenie autom, vlakom a pod.). Plán lovu a celkový úbytok zveri v počte 54 936 ks (odstrel, odchyt, úhyn) bol splnený na 100 % pri dosiahnutí štruktúry lovu. V okrese Piešťany ročne lovíme okolo 480 ks diviacej zveri.

Z celkovej výšky realizovaného lovu pripadalo na dospelé diviaky 4,8 %, diviачice 5,2 %, lanštiaky 33 % a na diviачatá 57 %. Pozitívne je, že vo vykonanom odstrele pripadalo na mladú diviачiu zver celkovo až 90 %. Pred 90 rokmi bol na Slovensku priemerný ročný úlovok diviacej zveri len 930 ks a v produkcii diviny bola na 4. mieste, teraz je na 2. mieste za jeleňou zverou. Lov diviacej zveri v roku 2000 bol 16 448 ks a každoročne sa zvyšoval až na terajších 53 788 ks, čo je nárast od roku 2000 viac ako 3 násobne.

V deväťdesiatych rokoch boli stavy diviacej zveri zdecimované klasickým morom ošípaných (KMO). Ale vďaka vynikajúcej starostlivosti poľovníkov sa ich stav podaril zvýšiť. Teraz pred hranicami Slovenska máme Africký mor ošípaných (AMO), ktorý ohrozuje diviaky aj domáce ošípané, na ľudí nie je choroba prenosná. Považuje sa za ešte nebezpečnejšiu nákazu, ako je KMO. Preto ministerstvo povoľuje mimoriadny lov diviacej zveri z dôvodu ochrany zveri a chovu zveri, za účelom zníženia hustoty diviacej zveri a prevencie šírenia AMO v populácii diviacej zveri vo všetkých poľovných revíroch v rámci Slovenskej republiky.

Text a foto: Ivan Cisár

Zničený posed

Chtelníckí poľovníci sa vo svojom voľnom čase okrem prikrmovania zveri venujú aj výrobe krmných zariadení a výrobe kvalitných posedov v celom revíri (viď. Chtelníčan č. 2/2016). Kazateľnicové posedy slúžia hlavne na pozorovanie a sčítanie zveri, sú neoceniteľným zariadením pre odborné posudzovanie chovnosti, ktoré je dôležité pre selektívny odlov. Umožňuje väčší rozhľad pretože zver pozorovateľa tak ľahko nezbadaá, najmä však nezacíti.

V lokalite Úvoz pravdepodobne náš spoluobčan - bezcharakterný vandal - zrezal vybudovaný kazateľnicový posed, ktorý vybudovali naši členovia. Vo väčšine prípadov sú však vandali rôzni antipoľovnícki závisťivci, ktorí si dokazujú svoju silu na urobených zariadeniach,

prípadne skúšajú ostrosť svojej motorovej píly. Neuvedomujú si, že poškodzujú náš spoločný majetok, ktorý stál nemálo úsilia, odpracovaných hodín a peňazí. Ničenie trvá len niekoľko minút a páchatel si neuvedomuje, že sa vystavuje trestnému stíhaniu, nakoľko škoda ďaleko presiahla hranicu 266,01 €.

Preto pokiaľ si niekto myslí, že ich poškodenie patrí do kategórie ochrana prírody, mylí sa. S ochranou prírody to nemá nič spoločné! Sú predsa úplne iné možnosti ako môžeme prírodu chrániť a ničenie posedov tam určite nepatrí.

Netreba zabúdať na to, že poľovník pozná svoj revír ako vlastné topánky. Vandali a nežiaduci návštevníci hôr by mali vedieť, že poľovník rozmýšľa ako pohraničná stráž, či policajt a vie, ako čakať, kedy čakať, kde čakať, kade prejde, kade odíde, vie predvídať pohyb osôb v revíri. Učil sa stopárstvo, zvyky, obyčaje, vie rozlišovať, merať, porovnávať zvieracie, či ľudské stopy, ako aj iné zanechané stopy, napr. auto, motorka, bicykel a pod. Dobré vidí a dobre počuje, orientuje sa aj podľa zvukov vtákov, či správania sa lesnej zveri. Je naučený a vycvičený chodiť bezhlučne aj v noci a za akéhokolvek počasia! Okrem toho používa optické a iné prostriedky.

Rozmiestnili sme niekoľko fotopascí, aby sme zdokumentovali nežiaducich návštevníkov nášho revíru a zabránili ničeniu vybudovaných zariadení. Zintenzívňujeme návštevu revíru, spolupracujeme s políciou, lesným úradom a slušnými návštevníkmi hôr!

Text a foto: Ivan Cisár

Obec Chtelnica

Klub Labuže

OZ Naša Chtelnica

skupina

LIBIDO**27.4.2018** PIATOK
19.30Pivnica kaštieľa
Chtelnica

vstupné 4€ predpredaj (info@peterlukacovic.sk, OÚ Chtelnica), 6€ na mieste

DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA**PORUCHOVÉ LINKY**

Elektrina – 0800 111 567

Voda - 033/596 61 94

Plyn - 0850 111 727

Káblovka - 0907778915

Tiesňové volanie - 112

OBECNÝ ÚRAD

033/779 41 25, 033/779 42 05

0901 910 009

Po	7.30 - 12.00	13.00 - 16.00
Ut	7.30 - 12.00	13.00 - 16:00
St	7.30 - 12.00	13.00 - 17.30
Št	nestránkový deň	
Pi	7.30 - 12.00	13.00 - 14.30

OBECNÝ PODNIK SLUŽIEB

033/779 42 02

POŠTA Chtelnica

033/779 41 38

Po	7.30 - 11.30	14.00 - 15.30
Ut	7.30 - 11.30	
St	7.30 - 11.30	14.00 - 17.00
Št	7.30 - 11.30	14.00 - 15.30
Pi	7.30 - 11.30	14.00 - 15.30

LEKÁREŇ

033/779 42 60

**AMBULANCIA VŠEOBECNÉHO
LEKÁRA**

MUDr. Lucia Gajdošová

033/779 41 18 - **od 13.00 do 14.00****ambulanciachtelnica@gmail.com****AMBULANCIA PRE DETI
A DORAST s. r. o.**

MUDr. Marta Hermanová

033/779 42 11, 0908 718 813

ZBERNÝ DVOR

pondelok, streda 15.00 - 17.00

sobota 10.00 - 13.00

Jarná kvapka krvi**12. apríla 2018****o 8.00 hod. v jedálni ZŠ Chtelnica**Nezabudnite si občiansky preukaz a preukaz poistenca.
Pitný režim a raňajky sú zabezpečené.